Regelrådet

Beslutsdatum 2026-04-29
Vårt diarienummer RR 2026-88
Ert diarienummer 5.2.16-14344/2025

Regelrådets uppgift är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Jordbruksverket

Yttrande över förslag till ändrade föreskrifter (SJVFS 2019:20) om grishållning

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner samtliga delaspekter i konsekvensutredningen tillräckligt redovisade och helheten uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Särskilt att notera är förutsättningar för företagen som ges genom långa övergångsbestämmelser, fram till 1 januari 2050.

Innehållet i förslaget

Jordbruksverket ser behov av att ändra vissa bestämmelser i verkets djurskyddsföreskrifter för hållande och skötsel av grisar i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2019:20) om grishållning. De föreslagna ändringarna berör huvudsakligen de föreskrifter som reglerar utrymmen i konventionella grisningsboxar för digivande sugga med smågrisar. Det föreslås också en mindre ändring av föreskrifterna som reglerar antalet slaktgrisar som får hållas i samma stallavdelning vid omgångsuppfödning.

Föreskrifterna föreslås träda i kraft den 21 november 2026.

Bedömning av delaspekter

Problembeskrivning och syftet med förslaget

Det anges i konsekvensutredningen att ändringar av djurskyddsföreskrifterna som reglerar grisningsboxar föreslås där en enskild sugga hålls tillsammans med sina smågrisar fram till att smågrisarna avvänjs. Grisningsboxar där flera suggor hålls tillsammans omfattas alltså inte av förslaget. Det främsta skälet till förslaget är att nuvarande föreskrifter är förhållandevis gamla och inte bygger på de förutsättningar som råder idag med förändrat djurmaterial och större kullstorlekar. En utveckling har också skett över tid när det gäller olika boxlösningar och teknik. Ett annat skäl är att vissa delar av föreskrifterna uppfattas som svåra att tolka av såväl kontrollmyndigheten som av djurhållare vilket skapar osäkerhet kring hur de ska tillämpas. Andra delar av föreskrifterna som är mer detaljerade uppfattas å andra sidan som allt för styrande och därmed begränsande för innovation och utveckling.

Det anges att föreskrifterna har också setts över mot bakgrund av djurskyddslagens (2018:1192) tydligare krav på att djur bland annat ska kunna utföra sådana beteenden som

de är starkt motiverade för och som är viktiga för deras välbefinnande (naturligt beteende) samt att beteendestörningar förebyggs.

Det bedöms att en grisningsbox med plats för en sugga med exempelvis 14 smågrisar kommer att behöva ökas med ca 1 m2 jämfört med de 6 m2 som krävs idag.

Det uppges att förslaget också innebär att krav införs i syfte att ge smågrisarna ett ökat skydd mot skador, förbättra deras hälsa och välmående samt öka smågrisöverlevnaden. För att uppnå detta införs särskilda krav som ska leda till bättre skydd för smågrisarna samt tydligare regler för termisk komfort och att säkra strötilldelningen till suggan och smågrisarna.

Det anges att i förslaget ingår också några ändringar och tillägg av definitioner av olika begrepp som används i föreskrifterna, samt några ändringar som är av redaktionell karaktär.

Det anges att förslagsställarens bedömning är att det nya förslaget kommer bidra till en bättre djurvälfärd för digivande suggor och smågrisar genom att sugga med smågrisar bland annat kommer ges större möjligheter till rörelsefrihet, liggkomfort, skydd och resurser som säkerställer termisk komfort. Bedömningen är att detta sammantaget leder till friskare djur och en bättre djurhälsa, vilket i sin tur har positiva effekter på företagens lönsamhet. Förutom att möta kraven i nuvarande djurskyddslag, går förslaget också i linje med Jordbruksverkets uppdrag, att främja en god djurvälfärd i hela landet.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att det är föråldrade, delvis svårtolkade och begränsande föreskrifter, samt tydligare krav av djurskyddslagens (2018:1192) som föranlett förslaget. Syftet anges vara bättre djurhälsa, vilket främjar företagens lönsamhet.

Regelrådet finner beskrivningen av problem och syfte med förslaget godtagbart.

Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas

I konsekvensutredningen på sida 5 till 20, under respektive paragraf, beskrivs de skilda delarna av förslaget liksom konsekvenserna av om delförslagen inte genomförs. Det anges bland annat innebära att föreskrifterna blir föråldrade, onödigt långa och krångliga att läsa, att smågrisarna har sämre välfärd och hälsa samt att Sverige inte skulle leva upp till EU-regler.

Regelrådet finner beskrivningen av konsekvenser om ingen åtgärd vidtas godtagbar.

Alternativa lösningar

Det anges ett antal alternativa lösningar i konsekvensutredningen. Det går att läsa om bedömningar, för- och nackdelar och det valda alternativet under respektive paragraf sida 5 till 20 i konsekvensutredningen. Sammanfattningsvis anges det de valda alternativen innebära lättförståeligare föreskrifter, bättre smågrishälsa samt att Sverige lever upp till EU regler.

Regelrådet finner beskrivningen av alternativa lösningar godtagbar.

Berörda företag

Det anges i konsekvensutredningen att med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett. Eftersom det ofta

är svårt att avgöra när en grishållning enbart bedrivs som en hobby och inte delvis som en näringsverksamhet, har förslagsställaren valt att inkludera andra enskilda.

Det anges att när det gäller 1 kap. 4, 6 och 7 §§ berörs samtliga 1 046 företag som håller grisar. 5 kap. 2 § berör de ca 860 företag som bedriver slaktgrisproduktion. Övriga föreskrifter berör de ca 360 företag som bedriver smågrisproduktion. Det redovisas i tabellform[1] för andel grisar och företag efter besättningsstorlek, enligt Jordbruksverkets statistik från juni 2025.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår antal storlek och bransch på de berörda företagen.

Regelrådet finner beskrivningen av berörda företag godtagbar.

Påverkan på företagens kostnader och intäkter

Det anges i konsekvensutredningen att regleringen inte innehåller några administrativa bestämmelser och påverkar därför inte företagens administrativa kostnader.

Det anges att Jordbruksverket bedömer att effekterna av föreslagna regleringar enligt nedan sannolikt inte kommer att skilja sig väsentligt beroende på företagens storlek. Vid beräkning av kostnad för en större grisningsbox (ca 1 m2) har Jordbruksverkets enhetskostnad använts som beräknats utifrån 350 suggor i produktion (SIP).

I konsekvensutredningen sida 24-25 beskrivs kostnaderna till följd av regleringen i 4 kap. 4 § (om strö i grisningsbox). Det anges sammantaget att bättre skydd bör innebära ökad smågrisöverlevnad och hälsa vilket i så fall leder till minskade kostnader och ökade intäkter.

Det anges att regleringen i 4 kap. 10 § (vakuumutgödsling) innebär att det inte är tillåtet att ha system med vakuumutgödsling i stallavdelningar med grisningsboxar (grisningsavdelningar). De som ska bygga nya sådana avdelningar måste därför välja andra utgödslingssystem. Det bedöms inte att det leder till några kostnadsökningar.

Det anges att i befintliga stallavdelningar med system för vakuumutgödsling måste dock utgödslingen på sikt bytas ut. Det saknas uppgifter om hur många företag som har vakuumutgödsling i sina grisningsavdelningar men troligen rör det sig om ett tiotal i landet. Det innebär en betydande kostnad för dem om denna reglering skulle träda i kraft med kort övergångstid. De behöver därför inte ha bytt ut till annat utgödslingssystem förrän den 1 januari 2050, så vida de inte utför en förprövningspliktig åtgärd i grisningsboxarna (se även avsnitt 2.4 om övergångsbestämmelser). Med så lång övergångstid och med hänsyn till avskrivningstid och livslängd på systemet bör regleringen i inte medför några kostnader för berörda företag.

Det anges att regleringen i 5 kap. 2 § (om rekrytering av slaktgrisar) innebär en förenkling för de slaktgrisföretag som rekryterar sina grisar från två eller tre olika besättningar och har ett slaktgrisstall med flera stallavdelningar där varje stallavdelning har plats för 401 – 600 slaktgrisar. Detta genom att de vid behov har möjlighet att rekrytera grisar från ytterligare tre leverantörer till stallet. Regleringen innebär ingen förändring av företagens kostnader eller intäkter.

[1] Sida 23 och 24 i konsekvensutredningen.

I konsekvensutredningen sida 26-27 beskrivs konsekvenserna av regleringen i 5 kap. 5 – 5 d §§ (om utrymmen och golv i grisningsboxar). Initialt bedöms regleringen att leda till en ökad kostnad för smågrisproducenterna. Detta bör dock på sikt balanseras med förbättrade produktionsresultat genom bättre smågrishälsa och ökad smågrisöverlevnad. Det redovisas för tidsåtgång och investeringskostnader. Jordbruksverket bedömer förändringar som krävs inte vara möjliga under en kort tidsperiod eftersom det skulle innebära betydande kostnader och konsekvenser för djurhållarna som skulle äventyra svensk grisproduktion. Regleringen kommer därför inte att gälla för befintliga grisningsboxar förrän den 1 januari 2050, så vida inte förprövningspliktig åtgärd genomförs i grisningsboxen.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är värdefullt att förslagsställaren räknat upp de olika nya eller förande kraven och beskrivit tidsåtgång och kostnader liksom eventuell påverkan på intäkter för att ge en så tydlig bild som möjligt av konsekvenser för de berörda företagen.

Regelrådet finner beskrivningen av påverkan på företagens kostnader och intäkter godtagbar.

Påverkan på konkurrens

Det anges i konsekvensutredningen att förslagsställaren bedömer att regleringen sammantaget inte kommer att påverka konkurrensförhållandena för företagen negativt. Detta mot bakgrund av de övergångsbestämmelser som föreslås och med bedömningen att en förbättrad smågrishälsa och ökad smågrisöverlevnaden kommer att leda till förbättrade produktionsresultat.

Regelrådet gör följande bedömning. Den långa övergångsbestämmelsen underlättar planeringen för de berörda företagen.

Regelrådet finner beskrivningen av konkurrenspåverkan godtagbar.

Särskilda hänsyn till små och medelstora företag

Det saknas specifik beskrivning av särskild hänsyn till små företag.

I tabellerna med antal företag med smågrisproduktion sida 23 och antal företag med slaktgrisproduktion sida 24 framgår att små företag berörs.

Det anges (se avsnittet om kostnadspåverkan ovan) att Jordbruksverket bedömer att effekterna av föreslagna regleringar sannolikt inte kommer att skilja sig väsentligt beroende på företagens storlek.

Regelrådet gör följande bedömning. Det hade varit önskvärt med tydligare resonemang kring förslagets påverkan på de minsta företagen men beskrivningen kan anses tillräcklig.

Regelrådet finner beskrivningen av särskilda hänsyn till små och medelstora företag godtagbar.

Åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter

Det anges att förslagsställaren bedömer att många grisningsboxar som används i dag behöver ändras på ett eller annat sätt för att uppfylla de föreslagna bestämmelserna. För att inte äventyra svensk grisproduktion har Jordbruksverket därför sett det som nödvändigt att, med några undantag (tak/värme i smågrisgömma, avbärarrör samt strö), ha en lång övergångstid fram till den 31 december 2049.

Förslaget uppges innebära att nuvarande föreskrifter fortsatt får tillämpas under en viss tid för grisningsboxar som vid ikraftträdandet antingen var i bruk eller som godkänts av länsstyrelsen vid en förprövning enligt 6 kap. 3 § djurskyddsförordningen (2019:66).

När det gäller tillämpning av 5 kap. 14 § i de äldre föreskrifterna (SJVFS 2023:33) gäller särskilda regler. Detta anges i punkt 3 i övergångsbestämmelserna och innebär att det täta/odränerade golvet inom liggarean inte längre behöver vara en sammanhängande rektangulär yta som spänner över hela boxbredden. I övrigt gäller de krav som anges i den paragrafen.

Regelrådet finner beskrivningen av åtgärder för att begränsa kostnader och andra negativa effekter godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det anges i konsekvensutredningen att föreskrifterna förslås träda i kraft cirka en månad efter att de har beslutats. Särskild hänsyn för ikraftträdande har dock tagits genom de övergångsbestämmelser (som redovisas i avsnitt 2.4. övergångsbestämmelser). När det gäller informationsinsatser kommer särskild information om de nya reglerna tas fram på Jordbruksverkets webbplats. Information om de nya reglerna beräknas få god spridning genom lantbruksmedia och inte minst från de olika föreningar, organisationer, myndigheter med flera som medverkat under de tidiga samråden.

Regelrådet gör följande bedömning. De långa övergångsbestämmelserna ger goda förutsättningar och möjlighet för företagen att planera och fördela kostnader.

Regelrådet finner beskrivningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Hur och när konsekvenserna kan utvärderas

Det anges att effekterna av förslaget kommer att följas på flera olika sätt, bland annat genom att varje år ta del av förprövningsstatistiken. Det är också möjligt att följa utvecklingen vad gäller eventuella förändringar av antalet smågrisproducenter i landet och av antalet suggor i produktion. Det finns också statistik som går att följa över tid vad gäller produktionsresultat, smågrisöverlevnad, byggkostnader och företagens lönsamhet. Sammantaget bedöms att förutsättningarna därför är goda för att löpande kunna utvärdera effekterna av regleringen.

Regelrådet finner beskrivningen av hur och när konsekvenserna kan utvärderas godtagbar.

Överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven

Det anges att Regleringen i 5 kap. 5 b § överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen. Övrig reglering som föreslås går utöver dessa skyldigheter.

Med undantag från regleringen i 5 kap. 5 b § syftar förslaget inte till ett genomförande av något EU-direktiv, i detta fall rådets direktiv (2008/120/EG)[2]. Det beror på att de områden

[2] Rådets direktiv 2008/120/EG 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning

som regleras i förslaget inte är specifikt reglerade i detta direktiv. Förslaget innebär därmed att Sverige med stöd av artikel 12 i direktivet tillämpar striktare djurskyddsbestämmelser än vad gäller som krävs enligt direktivet.

Regelrådet finner beskrivningen av överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven godtagbar.

Övrigt som Regelrådet vill framföra

Regelrådet har inte kunnat utläsa något annat än det som behandlats i tidigare avsnitt som varit relevant för rådets bedömning i ärendet.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 6 maj 2026.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Hans Peter Larsson, Roland Sigbladh, Lars Silver och Mats Wiberg

Ärendet föredrogs av Josefina Brzezinska.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Josefina Brzezinska
Föredragande